

ЗАТВЕРДЖУЮ

Виконуючий обов'язки директора коледжу

Олег ДЕРЛЮК

«01» вересня 2024 року

Дніпропетровська обласна рада

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

**ПРОГРАМА
освітнього компонента**

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

**підготовки фахового молодшого бакалавра
зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Олена МІТЯНІНА спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії

Обговорено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки

« 28 » серпня 2024 року, протокол № 1

Схвалено методичною радою

« 19 » серпня 2024 року, протокол № 2

Голова методичної ради *Мав* Олена КУДЗІЄВА

Вступ.

Програма освітнього компонента «**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ**» складена відповідно до освітньо-професійного ступеня підготовки **фахового молодшого бакалавра** спеціальності **017 Фізична культура і спорт** галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**

Предметом вивчення освітнього компонента виступають загальні закономірності управління процесом фізичного виховання людини: соціологічного, педагогічного та біологічного напрямку.

Місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі підготовки – вивчення освітнього компонента базується на отриманих здобувачем освіти раніше придбаних знаннях з української мови, права, фізичної культури, з основ економіки, безпека життєдіяльності.

1. Мета та завдання освітнього компонента

1.1. *Метою* вивчення освітнього компонента є сформувати знання про соціальну сутність фізичної культури і спорту, історичні аспекти становлення та розвитку фізичної культури у світі та в Україні. Отримати уявлення про стан міжнародного спортивного руху на сучасному етапі, особливості діяльності міжнародних спортивних об'єднань різних типів. Оволодіти навичками аналізу сучасних процесів розвитку фізичної культури і спорту. Оволодіти основами галузевої термінології. Ознайомити з програмно-нормативними документами, що регулюють діяльність у галузі фізичної культури та у сфері вищої освіти.

1.2. *Основними завданнями освітнього компонента є:*

- скорочення строків адаптації здобувачів освіти I курсу до умов навчальної діяльності, життя та побуту в коледжі;
- сприяння формуванню особистості майбутнього спеціаліста;
- надбання необхідних знань для роботи в галузі фізичного виховання і спорту.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- значимість вивчення курсу «Вступ до спеціальності»;
- місце ФК в загальноосвітній культурі людства;
- галузеву термінологію;
- історію зародження та розвитку спорту;
- програмно-нормативні засади розвитку галузі ФК;
- структуру, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України;

- фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту;
- освітньо-кваліфікаційні рівні та структуру підготовки фахівців фізичної культури;
- професійні характеристики фахівців фізичної культури;
- структуру вищої освіти в Україні;
- систему ступеневої освіти;
- заклади фізкультурної освіти в Україні;
- організацію навчального процесу у закладах фахової передвищої освіти;
- основи науково-дослідної роботи;

вміти:

- володіти спортивною термінологією;
- користуватися законодавчою базою розвитку ФК і С в Україні;
- користуватися державними програмами розвитку ФК і С;
- правильно оформляти реферати;
- скласти схему наукового аналізу тренувального заняття у обраному виді спорту;
- скласти педагогічний аналіз уроку фізичної культури за схемою.

1.4. Відповідно до ОПП *програмними результатами навчання є:*

РН1 Аналізувати особливості розвитку сфери фізичної культури і спорту для удосконалення процесу фізичного розвитку людини.

РН2 Володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування.

РН3 Організувати навчальний процес з фізичного виховання і спортивного тренування у відповідності з вимогами законодавства в галузі освіти, фізичного виховання і спорту, програмами та нормативними документами в галузі освіти, фізичного виховання і спорту.

РН6 Аналізувати та застосовувати передовий досвід колег.

РН23 Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність у галузі фізичної культури і спорту.

1.5. Відповідно до освітньо-професійної програми даному компоненту відповідають наступні *сформовані компетентності:*

ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

ЗК3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК5 Здатність до розуміння (усвідомлення) рівня отриманих в процесі навчання або професійній діяльності знань.
- ЗК6 Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК8 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК11 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК12 Здатність визначати роль фізичного виховання і спорту для формування здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я людини.
- ЗК14 Здатність до подальшого навчання с деяким рівнем автономності.
- ЗК15 Здатність до взаємодії, співробітництва з широким колом осіб для провадження професійної або навчальної діяльності.
- ЗК17 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у практичній діяльності.
- ЗК19 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- СК1 Здатність до формування особистості людини на основі цінностей фізичної культури.
- СК2 Здатність до проведення занять, тренувань, уроків фізичної культури, організації фізкультурно-спортивних, оздоровчих заходів.
- СК8 Здатність до організації навчального процесу з фізичного виховання і спортивного тренування у відповідності з вимогами законодавства в галузі освіти, фізичного виховання і спорту, програмами та нормативними документами в галузі освіти, фізичного виховання і спорту.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. ФК ЯК СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ ТА ГАЛУЗЬ ДІЯЛЬНОСТІ

1. ФК як суспільне явище
2. Галузева термінологія
3. Міжнародний спортивний рух
4. Фізкультурно-спортивний рух в Україні
5. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури
6. Організаційні засади, структура, матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні

МОДУЛЬ II. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

1. Професійна діяльність фахівців ФК
2. Загальні особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя ФК
3. Професійна діяльність тренера-викладача
4. Професійна діяльність фахівців з фізичної реабілітації

МОДУЛЬ III. СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

1. Система кадрового забезпечення галузі
2. Організація навчального процесу у закладах фахової передвищої освіти
3. Вхідження України в європейський освітній простір
4. Навчання і побут здобувача освіти
5. Самостійна робота здобувача освіти
6. Основи науково-дослідницької роботи

Зміст освітнього компонента

Модуль I. ФК ЯК СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ ТА ГАЛУЗЬ ДІЯЛЬНОСТІ

ФК як суспільне явище

Предмет і структура курсу «Вступ до спеціальності». Основні завдання, форми і засоби фізичної культури; поняття про культуру. Матеріальна та духовна культура. Місце фізичної культури в загальній культурі людства.

Галузева термінологія

Зародження спортивної термінології. Термінологічні запозичення з іноземних мов у сфері ФК та спорту. Сучасні проблеми української спортивної термінологіки. Основні термінологічні поняття галузі.

Міжнародний спортивний рух

Історія зародження та розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні Олімпійські ігри. Сучасний розвиток міжнародного спортивного руху.

Фізкультурно-спортивний рух в Україні

Передумова зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Внесок українців в Олімпійський рух.

Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури

Законодавча база розвитку ФК і С в Україні. Державні програми розвитку ФК і С в Україні.

Організаційні засади, структура, матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні

Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Матеріально-технічна база ФК і С. Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху

Модуль II. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Професійна діяльність фахівців ФК

Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі ФК і С. освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури. Професійні характеристики фахівців фізичної культури.

Загальні особливості професійно-педагогічної діяльності вчителя ФК

Спеціальність спеціалізації, освітньо-кваліфікаційні рівні та посади фахівців фізичного виховання. Вчитель ФК – ключова фігура фізичного виховання. Складники професійної майстерності та службові обов'язки вчителя ФК. Урок як основна форма фізичного виховання.

Професійна діяльність тренера-викладача

Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Організація тренувального процесу. Підготовка спортсмена до змагань.

Професійна діяльність фахівців з фізичної реабілітації

Розвиток фізичної реабілітації в світі та в Україні; підготовка фахівців з фізичної реабілітації; посади і посадові обов'язки фахівців фізичної реабілітації; програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації.

Студенти повинні:

знати яким є основне призначення фахівців з фізичної реабілітації; де і на яких посадах може працювати фахівець з фізичної реабілітації.

Модуль III. СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Система кадрового забезпечення галузі

Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні.

Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах

Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі. Форми і методи контролю.

Входження України в європейський освітній простір

Формування Європейського освітнього простору. Болонський процес. Кредитно-модульна накопичувальна система організації навчання.

Навчання і побут студентів

Формування студентського контингенту. Права і обов'язки здобувачів освіти закладу фахової передвищої освіти. Організація виховного процесу у вищому закладі освіти. Громадські організації здобувачів освіти.

Самостійна робота здобувачів освіти

Робота з книгою. Самоконтроль.

Основи науково-дослідницької роботи

Загальні принципи наукової творчості. Загальна схема наукового дослідження та організації творчої діяльності. Основні методи наукового дослідження у сфері фізичного виховання та спорту. Робота над статтями та доповідями.

3. Рекомендована література

Основна: *

1. Герцик М. С., Вацеба О. М. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: підручник. – Харків.
2. Сергієнко Л. П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: навч. посібник. – Харків: ОВС, 2007.
3. Худолій О. М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: навч. посібник. – Харків: ОВС, 2007.
4. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2001.
5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів.—Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2002.

Додаткова:

1. Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: колективна монографія / уклад.: О. М. Вацеба, Ю. В. Петришин, Є. Н. Приступа, І. Р. Боднар. – Л., Українські технології, 2005.
2. Ведмеденко Б. Ф., Жукотинський К. К. Вибрані лекції з фізичного виховання. – Чернівці: Прут, 2002.
3. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / за ред. М. Д. Зубалія. – 2-е вид., перероб. і доп. – К., 1997.
4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». – К., 1993.
5. Короткий спортивний словник-довідник / уклад.: М. Д. Зубалій, В. В. Сіркізюк. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003.
6. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – К., 2004.
7. Олійник М. О., Скрипник А. П. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні. – Вид. 3-є, перероб. і доп. – Харків: ХаДІФК, 2000.
8. Сутула В. А. Основы физкультурологии. – Харьков, 2002.
9. Теорія і методика фізичного виховання: в 2-х томах / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2003.
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#n686>
11. <https://www.bookovka.ua/uk/pravo/518197>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

І семестр – залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: семінари, письмові роботи, індивідуальне та фронтальне опитування, захист презентацій, тестування, модульний контроль

Засоби для проведення початкового, поточного, проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти

У процесі вивчення курсу «Вступ до спеціальності» використовуються такі види контролю:

Поточний – здійснюється на семінарських заняттях і включає якість засвоєння матеріал, який охоплюється темою семінарського заняття, та сумлінність здобувача освіти в роботі семінарського заняття;

проміжний – здійснюється на семінарських заняттях і має функції перевірки засвоєння здобувачем освіти системотворчих моментів в лекції і семінарських занять та стимулювання поглибленого вивчення певного обсягу матеріалу курсу (здійснюється як у письмовій так і в усній формі);

підсумковий – здійснюється під час проведення модульних контрольних робіт.